

Boj sebe proti sobě

V jednom z rukopisných zlomků uvádí Paul Ricoeur (in: *Vivant jusqu'à la mort*, Paris 2007, p. 129) citát z interview Jacquesa Derridy, které vyšlo v *Le Monde*, 9. září 2004) : „Je suis en guerre entre moi-même.“ Pochopitelně nemám teď možnost si ověřit, v jakém smyslu to Derrida mínil, a tak mi nezbyvá než si to interpretovat po svém (třeba to mínil v souvislosti s častými kritikami, že si nepočíná jako filosof, ale spíš jako sofista – bylo by lákavé to interpretovat tak, že Derrida zápasil jako filosof celý život se svými sklony k sofistice). Ale mně teď půjde o něco jiného : jak je vůbec možné bojovat či dokonce válčit sám se sebou resp. mezi sebou)? Kdo je potom ten bojující a kdo zase ten, s nímž je bojováno? A jak je možno si představit či spíše pomyslit hledisko, z něhož se ta či ona fáze či etapa boje ukazuje jako pravá nebo zase jako nepravá? Nevrhají tyto otázky nové světlo na pojetí „subjektu“? Neznamenaloby takové válčení se sebou samým vlastně popření identity resp. jednoty, sjednocenosti subjektu? Nebylo by takové válčení sebe sama se sebou samým (proti sobě samému) vlastně dokladem jisté schizoidnosti nejvlastnější ek-sistence subjektu? A protože subjekt nemůže rozhodovat sám o sobě leč druhotně, neznamenaloby to, že v takovém případě by šlo o jakousi vadu vlastního založení subjektu samého (neboť subjekt nemůže založit sám sebe)?

(Písek, 181113-1.)